

2017/2279(INI)

22.3.2018

YTTRANDE

från utskottet för sysselsättning och sociala frågor

till utskottet för regional utveckling

över starkare ekonomisk, social och territoriell sammanhållning i Europeiska unionen: kommissionens sjunde rapport (2017/2279(INI))

Föredragande av yttrande: Marita Ulvskog

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för regional utveckling att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

- A. Arbetslösheten och ungdomsarbetslösheten inom unionen har gradvis minskat sedan 2013, men ligger fortfarande över 2008 års nivåer, på 7,3 respektive 16,1 % (december 2017)¹, med betydande skillnader mellan och inom medlemsstaterna, i synnerhet i vissa av de EU-medlemsstater som har drabbats hårdast av finanskrisen. De regionala skillnaderna har börjat minska. Skillnaderna i arbetslöshetsnivåer mellan medlemsstaterna är fortfarande stora, och sträcker sig från 2,4 % i Tjeckien och 3,6 % i Tyskland till 16,3 % i Spanien och 20,9 % i Grekland enligt de senaste siffrorna². Den dolda arbetslösheten – arbetslösa personer som vill arbeta, men inte aktivt söker jobb – var 18 % år 2016.
- B. Långtidsarbetslösheten består, och utgör över 50 % av den totala arbetslösheten i vissa medlemsstater, 45,6 % i EU som helhet och 49,7 % i euroområdet. Arbetslöshetstalen omfattar endast personer som inte har något jobb och som aktivt har sökt arbete de senaste fyra veckorna. Långtidsarbetslösheten omfattar endast andelen förvärvsarbetande i åldern 15–74 år som har varit arbetslös 12 månader eller längre.
- C. Sysselsättningsgraden i EU har ökat fyra år i rad och ligger nu på 72,3 %, vilket är över 2008 års siffror, men den är fortfarande kvar under nivån före krisen i vissa medlemsstater³. Det finns fortfarande stora skillnader när det gäller den genomsnittliga sysselsättningsgraden mellan och inom mer och mindre utvecklade regioner, men de regionala skillnaderna har börjat minska. Sysselsättningsgraden varierar, från långt under EU-genomsnittet i vissa medlemsstater, med 58 % i Grekland, 64 % i Kroatien, 63 % i Italien och 66 % i Spanien, till över 75 % i Nederländerna, Danmark, Storbritannien, Tyskland, Tjeckien, Estland, Litauen, Lettland, Österrike och Sverige⁴. Sysselsättningen mätt i arbetstimmar per anställd är fortfarande 3 % lägre än före krisen i EU och 4 % lägre i euroområdet⁵. Ungdomar har allt oftare atypiska anställningsformer⁶. Missbruket av deltidsanställningar bör fördömas.
- D. BNP per capita har i många mindre utvecklade regioner närmat sig EU:s genomsnitt genom snabbare produktionstillväxt, men på bekostnad av sysselsättningen. Hushållens disponibla bruttointkomst per capita har i flera medlemsstater fortfarande inte återhämtat sig i förhållande till nivåerna före krisen. Tendensen med ökade inkomstskillnader i och med krisen i flera medlemsstater har inte vänts, och i vissa fall till och med förvärrats⁷. Skillnaderna i arbetslöshet och inkomst inom EU uppmanar människor att flytta för att hitta bättre möjligheter. Obalanserade och snabba förändringar i befolkningens mängd

¹ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8631691/3-31012018-BP-EN.pdf/bdc1dbf2-6511-4dc5-ac90-dbadee96f5fb>

² <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8701418/3-01032018-AP-EN/37be1dc2-3905-4b39-9ef6-adcea3cc347a>

³ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9051&furtherNews=yes>, diagram14, s. 21.

⁴ Siffror från rapporten Employment and Social Developments in Europe, Quarterly Review, februari 2018.

⁵ Utkast till gemensam sysselsättningsrapport 2018, avsnitt 1.1.

⁶ Utkast till gemensam sysselsättningsrapport 2018, avsnitt 3.2.1.

⁷ Utkast till gemensam sysselsättningsrapport 2018, avsnitt 3.4.1.

kopplade till kompetensflykt skapar problem, särskilt för landsbygdsregioner i EU13.

- E. Allt mindre skillnader i sysselsättningsgrad följt av allt mindre skillnader i BNP per capita är uppenbara på regional nivå över hela EU.
- F. Sysselsättningsklyftan mellan könen ligger fortfarande kvar över 10 procentenheter (11,6 %) i EU, med 76,9 % män och 65,3 % kvinnor i sysselsättning, och skillnaderna är ännu större när det gäller födda utanför EU och romska kvinnor.
- G. Även om risken för fattigdom eller socialt utanförskap i EU har fallit tillbaka till samma nivå som före krisen, är den fortfarande mycket hög även i mer utvecklade regioner, och långt ifrån Europa 2020-strategins mål om fattigdom och socialt utanförskap. Klyftorna fortsätter att öka. År 2015 riskerade 118,8 miljoner människor fattigdom och socialt utanförskap, vilket är 1,7 miljoner fler än 2008 och långt ifrån Europa 2020-strategins mål att minska antalet personer som riskerar fattigdom och socialt utanförskap med 20 miljoner. Bland personer som riskerar fattigdom och socialt utanförskap är andelen barn (0–17 år) 26,4 %, vilket är högre än andelen vuxna (16–64 år, 24,2 %) och nästan 10 procentenheter högre än andelen äldre (65+, 18,3 %)¹. Antalet barn som riskerar fattigdom och socialt utanförskap i Europa är fortfarande oroväckande högt, 2016 var det 24,8 miljoner barn². Alla EU-medlemsstater har skrivit under FN:s mål för hållbar utveckling, vilka innefattar målet att avskaffa fattigdom i alla dess former överallt.
- H. Det främsta målet för sammanhållningspolitiken är stärkt ekonomisk, social och territoriell sammanhållning genom att minska de regionala skillnaderna både inom och mellan medlemsstaterna, förbättra EU-medborgarnas välbefinnande och erbjuda EU-medborgarna lika möjligheter var de än bor. Sammanhållningspolitiken har varit viktig i hanteringen av konsekvenserna av den ekonomiska och sociala krisen under de senaste åren, då den har erbjudit välbehövliga möjligheter till offentliga investeringar. Under innevarande finansieringsperiod förväntas sammanhållningspolitiken bidra till att stödja 1,1 miljoner små och medelstora företag, hjälpa 7,4 miljoner människor att hitta arbete och 8,9 miljoner människor att förvärva ny kompetens, investera 16 miljarder EUR i den digitala ekonomin och göra betydande investeringar i social infrastruktur.
- I. Skillnaderna inom regioner växer, även i mer välmående regioner som har områden av fattigdom. De mest välmående regionerna bidrar starkt till att främja tillväxten.
- J. Kommissionen och medlemsstaterna måste göra ett starkare åtagande om att tillämpa artiklarna 174 och 175 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).
1. Europaparlamentet understryker att sammanhållningspolitiken utgör grunden för ökad social konvergens och delat välbefinnande i EU och att den bör fokusera på större samhälleliga utmaningar såsom levnadsförhållanden, arbetslöshet, osäkra arbetsförhållanden, fattigdom, utanförskap, diskriminering, migration och klimatförändringar. Parlamentet anser att sammanhållningspolitiken, som är EU:s primära offentliga investeringspolitik när det gäller dessa mål, bör bibehållas på

¹ Utkast till gemensam sysselsättningsrapport 2018, avsnitt 1.2.

² <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/EDN-20171120-1>

åtminstone en likvärdig budgetmässig nivå i den kommande fleråriga budgetramen.

2. Europaparlamentet betonar behovet av en omfattande ökning av Europeiska socialfonden (ESF), som är EU:s viktigaste instrument för social sammanhållning och genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, inbegripet integrering och återintegrering av arbetstagare på arbetsmarknaden, stöd till åtgärder för social inkludering och för kampen mot fattigdom och ojämlikhet samt skapandet av lika möjligheter, samtidigt som finansieringen av kampen mot fattigdom och socialt utanförskap bör behållas på 20 %. Parlamentet anser att ett scenario med en sammanslagning av ESF till en enda social investeringsfond skulle hota sammanhållningspolitiken som helhet, vars mål om social sammanhållning, som fastställs i fördragen, framförallt uppnås genom ESF-finansiering. Parlamentet betonar därför att ESF måste förbli en integrerad del av sammanhållningspolitiken för att säkerställa att EU:s förnyade fokus på ett socialt Europa kan genomföras i praktiken.
3. Europaparlamentet anser att EU:s regionala index över social utveckling bör utvärderas som ett möjligt komplement till BNP-indikatorn, eftersom ökningen av BNP per capita inte motsvarar samma ökning i sysselsättning i alla regioner och inte i sig själv är tillräcklig för att mäta de nya formerna av ojämlikhet mellan EU:s regioner, och eftersom den ekonomiska tillväxten inte har någon inverkan på vissa faktorer för sociala framsteg och social inkludering. Parlamentet uppmanar kommissionen att även ta hänsyn till nya sociala kriterier vid fastställandet av tilldelningen av EU-finansiering till tematiska mål med en social dimension och att bättre integrera sammanhållningspolitiken med områden som för närvarande har identifierats för EU-åtgärder. Parlamentet anser att sociala indikatorer skulle kunna användas som ett verktyg för efterhandsutvärdering för att bedöma hur väl EU-medlen har lyckats med att uppnå bättre sociala resultat.
4. Europaparlamentet påminner om att offentliga investeringar i EU fortfarande ligger under nivån före krisen, vilket gör att regioner och medlemsstater behöver mer stöd för att kunna stå emot rådande och framtida utmaningar. Parlamentet anser, mot bakgrund av de växande sociala skillnaderna i EU, att strategin för sociala investeringar ska stå i fokus för en sammanhängande politisk ram, som kopplar samman EU:s styrningsram och dess budget med behovet av sociala investeringar. Parlamentet understryker att denna typ av investeringar, som ger långsiktig avkastning, är avgörande för konkurrenskraftiga regioner i EU i framtiden.
5. Europaparlamentet uppmärksammar de uppgifter som framkommit i den sjunde sammanhållningsrapporten, som visar på generella förbättringar i den sociala situationen, men även på de kvarvarande sociala skillnaderna mellan medlemsstaterna, som har förvärrats av den skadliga inverkan från den ekonomiska krisen och åren av åtstramningsåtgärder. Parlamentet noterar med oro att trots positiva tecken, är risken för fattigdom eller socialt utanförskap fortfarande ett stort problem, och, tillsammans med växande ojämlikhet i många medlemsstater, en av de största utmaningarna för social sammanhållning.
6. Europaparlamentet anser att ett av de viktigaste resultaten från programperioden 2014–2020 har varit att koppla sammanhållningspolitikens programplanering till kvantifierbara Europa 2020-mål, såsom en minskning av fattigdomen. Parlamentet anser

att det viktigaste målet för strategin för Europa efter 2020 bör vara att bidra till ekonomisk, social och territoriell sammanhållning i EU, med utgångspunkt i de internationella målen för hållbar utveckling.

7. Europaparlamentet betonar betydelsen av en förstärkning av EU:s budget, som bygger på nationella bidrag som tar hänsyn till medlemsstaternas bruttonationalinkomst, för att främja offentliga investeringar till stöd för nationella produktiva sektorer, och bidra till en minskning av de många formerna av strukturella beroenden, främja sysselsättning med rättigheter, offentliga tjänster av hög kvalitet och ett fullständigt utnyttjande av medlemsstaternas samlade potential.
8. Europaparlamentet konstaterar att några av de största sysselsättningsmässiga och sociala obalanserna och sociala skillnaderna i Europa, såsom segmenteringen av arbetsmarknaden, lönespridningen och barnfattigdomen inte lösts utan tvärtom förvärrats, vilket visar att nationell offentlig politik och europeiska mekanismer är otillräckliga för att åstadkomma starkare sammanhållning och en rättvisare arbetsmarknad i EU. Parlamentet betonar att starkare och mer omfattande EU-strategier krävs för att komplettera de insatser som för närvarande genomförs av medlemsstaterna. Parlamentet understryker att det är nödvändigt med finanspolitisk flexibilitet för att stödja sociala investeringar i sociala rättigheter och integrera alla principer i den europeiska pelaren för sociala rättigheter i alla skeden.
9. Europaparlamentet understryker vikten av balans mellan familjeliv och arbete i den ekonomiska utvecklingen och sammanhållningen i alla regioner.
10. Europaparlamentet beklagar det tröga genomförandet av programmen för perioden 2014–2020, då endast 39 % av de sammanlagda medlen hade fördelats i juli 2017¹. Parlamentet anser att ett snabbare genomförande, en mjukare övergång mellan programperioderna, tydliga mål, riktmärken och resultatindikatorer, verklig förenkling och kapacitetsuppbyggnad är nödvändigt.
11. Europaparlamentet uppmärksammar i detta sammanhang det förslag som lades fram i kommissionens diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser² att samstämmigheten skulle kunna förbättras genom en gemensam regelbok för sammanhållningspolitiken och andra finansieringsinstrument med program eller projekt av samma typ, vilket skulle öka komplementariteten mellan sammanhållningspolitiska investeringar och investeringar i innovation och infrastruktur och förenkla för mottagarna. Parlamentet anser att ett effektivare och mer flexibelt genomförande av fonderna kommer att vara avgörande i den nya fleråriga budgetramen.
12. Europaparlamentet anser att regionala myndigheter måste involveras och att indikatorerna för sociala framsteg inom sammanhållningspolitiken måste ändras innan man kan koppla den sociala finansieringen till de politiska prioriteringar som man har enats om med medlemsstaterna i den europeiska planeringsterminen. Parlamentet betonar att landsrapporterna och de landsspecifika rekommendationerna inte får bli de

¹ Kommissionens sjunde lägesrapport om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, s 175.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-eu-finances_en.pdf, p. 24.

enda referensdokumenten för planeringen av EU:s investeringar på plats, särskilt sociala investeringar.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föra en politik som syftar till att motverka befolkningsminskning och utglesning av befolkningen. Parlamentet framhåller att en av prioriteringarna för sammanhållningspolitiken bör vara att värna de regioner som lider av befolkningsminskningar. Parlamentet efterlyser därför strategiska investeringar i dessa regioner, särskilt tillgång till bredband, med målet att öka konkurrenskraften och förbättra industristrukturen och den territoriella strukturen.
14. Europaparlamentet påminner om att proportionalitetsprincipen måste ges företräde i förvaltningen och kontrollen av sammanhållningsprogrammen. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utforska möjligheterna för ett onlinesystem för ansökning, som bidrar till att främja administrativ förenkling för projektledare.
15. Europaparlamentet betonar att av de många utmaningar som de europeiska regionerna kommer att mötas av under de kommande åren, är social inkludering, fattigdom, arbetslöshet och ojämlikhet, både mellan och inom regioner, särskilt relevanta för sammanhållningspolitiken. Parlamentet påminner om att ojämlikhet är ett hot mot det europeiska projektets framtid, undergräver dess legitimitet och kan skada förtroendet för EU som en drivkraft för sociala framsteg, och att minskad ojämlikhet måste vara en de främsta prioriteringarna på EU-nivå vilket parlamentet nyligen fastslog. Parlamentet anser att det är nödvändigt att förbättra den politiska samordningen på nationell nivå för att bättre övervaka, förebygga och korrigera negativa tendenser som kan skapa ökad ojämlikhet och försvaga den sociala sammanhållningen, eller bli till skada för social rättvisa, samt att vidta förebyggande och avhjälpande åtgärder när det behövs. Europaparlamentet betonar att det behövs en bottom-up-strategi för att effektivt hantera sociala problem såsom fattigdom och socialt utanförskap inom samhällen, eftersom dessa problem kräver skraddarsydda lösningar och aktivt engagemang på den förvaltningsnivå som berörs direkt.
16. Europaparlamentet anser att den sysselsättningsskapande potentialen hos EU:s fonder fortfarande inte utnyttjas tillräckligt och därför bör stärkas ytterligare genom effektivare och mer resultatutriktat politiskt beslutsfattande och genomförande, som backas upp av effektivt tekniskt stöd, med fokus på framtidsinriktade sektorer med potential att skapa en nettoökning av arbetstillfällen, i synnerhet den gröna och den cirkulära ekonomin, vårdsektorn och den digitala sektorn. Parlamentet anser dessutom att det bör bli lättare för alla mottagare att få tillgång till finansiering, däribland aktörer inom den sociala ekonomin, små och medelstora företag, icke-statliga organisationer, mindre kommuner och egenföretagare.
17. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att investera mer i kompetens som förbättrar den ekonomiska tillväxten genom att minska kompetensunderskottet, barnfattigdomen och det sociala utanförskapet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fästa större vikt vid de landsbygdsområden som inte har gynnats tillräckligt av den ekonomiska tillväxten.
18. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att påbörja eller fortsätta strukturreformer för att förbättra konkurrensen, affärsmiljön och kompetenspotentialen, särskilt i de medlemsstater som har låg produktivitet.

19. Europaparlamentet vidhåller att insyn i offentliga upphandlingar är av högsta vikt för att främja utveckling och rättvis konkurrens. Parlamentet anser att offentliga upphandlingar är bäst lämpade för att tillhandahålla socialt och miljömässigt gynnsamma investeringar.
20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta med initiativ som syftar till att öka tillgången till god offentlig utbildning och yrkesutbildning för alla, inklusive högre utbildning, yrkesutbildning och arbetsplatsbaserat lärande, till att förvärva och uppdatera färdigheter, i synnerhet digitala färdigheter, och till att öka tillgången till hållbar utbildning av hög kvalitet för alla, i synnerhet ungdomar och lågutbildade och äldre arbetstagare. Parlamentet betonar i detta sammanhang vikten av den nya kompetensagendan för Europa, och särskilt initiativet om kompetenshöjningsvägar. Parlamentet påpekar att de utbildningsprogram som finansieras genom ESF bör skräddarsys efter arbetstagarnas och de arbetslösas behov och samtidigt ta hänsyn till möjligheter på arbetsmarknaden.
21. Europaparlamentet upprepar sin oro över den växande tendensen med undersysselsättning och dold arbetslöshet, den allt oftare kroniska långtidsarbetslösheten och nivåerna av ungdomsarbetslöshet och långtidsarbetslöshet. Parlamentet betonar vikten av investeringar i planer som prioriterar minskningen av långtidsarbetslösheten genom en kombination av yrkesutbildning och personlig vägledning.
22. Europaparlamentet efterlyser en förstärkning av budgetposter som främjar effektiva svar på mottagandet och den sociala integreringen av flyktingar och migranter.
23. Europaparlamentet understryker att social och skattemässig konvergens bidrar till sammanhållningsmålet och att varierande praxis i detta avseende skulle kunna orsaka ytterligare problem för de territorier som drabbas hårdast av globaliseringen.
24. Europaparlamentet understryker behovet av att behålla skolor och utbildningsinstitut nära det egna hemmet och kräver landsomfattande insatser för att behålla dessa, om möjligt med stöd av de europeiska strukturfonderna.
25. Europaparlamentet anser att EU-fonderna måste följa FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och fortsätta att främja avinstitutionalisering.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	21.3.2018
Slutomröstning: resultat	+: 34 -: 6 0: 5
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Laura Agea, Guillaume Balas, Brando Benifei, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Michael Detjen, Lampros Fountoulis, Czesław Hoc, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Adam Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jeroen Lenaers, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Miroslav Mitrofanovs, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Marek Plura, Dennis Radtke, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Claude Rolin, Siôn Simon, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Renate Weber
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Maria Arena, Georges Bach, Amjad Bashir, Lynn Boylan, Tania González Peñas, Sergio Gutiérrez Prieto, Paloma López Bermejo, Ivari Padar, Sven Schulze, Jasenko Selimovic, Tom Vandenkendelaere, Flavio Zanonato
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Jytte Guteland

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

34	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Robert Rochefort, Jasenko Selimovic, Yana Toom, Renate Weber
EFDD	Laura Agea
PPE	Georges Bach, David Casa, Danuta Jazłowiecka, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Dennis Radtke, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Sven Schulze, Romana Tomc, Tom Vandenkendelaere
S&D	Maria Arena, Guillaume Balas, Brando Benifei, Michael Detjen, Jytte Guteland, Sergio Gutiérrez Prieto, Agnes Jongerius, Ivari Padar, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Siôn Simon, Flavio Zanonato
VERTS/ALE	Jean Lambert, Miroslavs Mitrofanovs
NI	Lampros Fountoulis

6	-
PPE	Jeroen Lenaers
GUE/NGL	Lynn Boylan, Tania González Peñas, Paloma López Bermejo
ENF	Dominique Martin, Joëlle Mélin

5	0
PPE	Ádám Kósa
ECR	Amjad Bashir, Czesław Hoc, Anthea McIntyre, Ulrike Trebesius

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster